

**ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՑԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ**

Հաստատված է ամբիոնի նիստում

**__Մանկավարժություն և հոգեբանություն__
ամբիոնի անվանումը**

Ամբիոնի վարիչ __Լ. Գ. Բաղդասարյան__ /Ա.Ա.Հ/

Արձանագրություն № __3__

«_20_» _սեպտեմբեր_ 2023_ թ.

__ՄՀ/բ- 013 Ընտանիքի հոգեբանություն__ ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ

Դասիչ, դասընթացի անվանում

ՈՒՍՈՒՄՆԱՄԵԹՈՂԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն`

__011301.00.6 Ընդհանուր մանկավարժություն __

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր`

**__011301.01.6 Տարրական մանկավարժություն և
մեթոդիկա__**

/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան`

մանկավարժության բակալավր

/բակալավր, մագիստրատուրա/

Ամբիոն`

__մանկավարժության և հոգեբանության __

/ամբիոնի լրիվ անվանումը/

Ուսուցման ձևը`

__առկա__

/առկա, հեռակա/

Կուրս/կիսամյակ

չորրորդ

__առաջին կիսամյակ__

Դասախոս(ներ) `

__Նունե Կոստանդյան __

/անուն, ազգանուն

Էլ. հասցե/ներ__kostandyan.n55@_gmail.com

Վանաձոր- 2023թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում.....	3
2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.....	3
3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները.....	4
4. Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները
5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների
6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը
7. Ուսումնական աշխատանքները տեսակները
8. Դասավանդման մեթոդներ.....	...
9. Ուսումնառության մեթոդներ.....	...
10 Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը
11 Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ.....	...
12 Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ.....	...
12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ	...
12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ.....	...
12.3. Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ.....	...
12.4. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ
13 Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում.....	...
14 Գնահատում.....	...
14.1. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.....	...
14.2. Հարցաշար.....	...
14.3. Գնահատման չափանիշներ.....	...
15 Դասընթացի համառոտ նկարագրիչ.....	...

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում¹.

Կարևոր է է « Ընտանիքի հոգեբանության հիմնահարցեր » առարկայի դերը ժամանակակից կյանքում , թե որպես ճանաչողական պրոցես , թե որպես մարդու կյանքում ընտանիք ձևավորելու գործում անհրաժեշտ գիտելիք և հմտություն ձևավորելու գործընթաց: Այս տեսանկյունից այն համարվում է հիմնարար գիտելիքներ հաղորդող և մասնագիտորեն պատրաստող և ուղղորդող կարևորագույն առարկա : Առարկան բաղկացած է 2 բաժնից, որը նախատեսված է բակալավրիատում դասավանդելու , որպես հիմնական առարկա : Ուսանողները ծանոթանում են առարկայի տեսական բովանդակությանը , փորձում են տիրապետել անձի ընտանիք կազմելու առանձնահատկություններին : «Ընտանիքի հոգեբանության հիմնահարցեր »առարկան ապահովում է անհրաժեշտ տեսական գիտելիքների ապահովումը՝ հետագայում որպես հոգեբան աշխատելու համար : Դասընթացը ավարտվում է ստուգարքով :

«Ընտանիքի հոգեբանության հիմնահարցեր » դասընթացը ընդհանուր մասնագիտական է: Դասընթացը հիմնվում է ուսանողների՝ հանրակրթությունից ստացած հոգեբանական գիտելիքների վրա: Օգտագործվում են հընթացս ձեռք բերած հմտություններ կարողություններ, գիտելիքի ձևավորման գործընթացում: Դասընթացի ուսումնասիրությունը կարևոր բաղադրիչ է ընտանիքի հոգեբանության աշխատանքի գործընթացը ճիշտ ընկալելու համար:

2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.

2.1. Դասընթացի նպատակն է

1. Ուսանողներին գինեւտարիքային հոգեբանության առարկայի , նրա խնդիրների , յուրաքանչյուր տարիքային խմբի վերաբերյալ համապատասխան գիտելիքներով :
2. Խորացնել ընդլայնել ուսանողներին ընդհանուր տեսական, կիրառական և մեթոդական գիտելիքները:
3. Ուսանողներին գաղափարտալ ժամանակակից ընտանիքի առանձնահատկությունների վերաբերյալ :
4. Ընտանիքի հոգեբանության բնագավառում ձեռքբերած գիտելիքներն ունակությունները կիրառել պրակտիկայում: Նախապատրաստել հոգեբանական գիտությունների շարքի առարկաների (ընդհանուր հոգեբանություն, մանկավարժական հոգեբանություն, սոցիալական հոգեբանություն, սպորտի հոգեբանություն, և այլն) հետ կապին:

2.2. Դասընթացի խնդիրներն են.

1. տեսական գիտելիքներ հաղորդել դասավանդվող առարկայի վերաբերյալ,
2. բացատրել և բացահայտել առարկայի կարևորությունը ընդհանուր գիտական

¹ Ներկայացվում է դասընթացի կարևորությունը տվյալ կրթական ծրագրի խնդիրների լուծման հարցում և տեղը ուսումնական պլանում ըստ կրթաբյուրոյի:

համակարգում ,

3. ուսանողին ներկայացնել ընտանիքի հոգեբանության վերաբերյալ ստացած տեսական գիտելիքների և առկա իրավիճակային խնդիրների կապը,
4. սովորեցնել ուսանողներին նախորդ կետի յուրացման արդյունքում կատարել նախասիրած թեմայով հետազոտական աշխատանք,ամփոփել իր կատարած աշխատանքը ,

3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները

4.2. Միջանձնային կոմպետենցիաներ (ՄՁԿ)

- քննադատական վերլուծությունն և ինքնաքննադատման ունակություն (ՄՁԿ1)
- թիմային աշխատանք (ՄՁԿ 2)
- միջառարկայական թիմում աշխատելու ունակություն (ՄՁԿ 4)
- բազմաձևության և բազմալեզվայինության ընդունում (ՄՁԿ 6)
- բարոյական արժեքներ (ՄՁԿ 8)

4.3. Համակարգային կոմպետենցիաներ (ՀԳԿ)

- գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն (ՀԳԿ 1)
- հետազոտություններ կատարելու ունակություններ (ՀԳԿ 2)
- սովորելու ունակություն (ՀԳԿ 3)
- առաջնորդի հատկություններ (ՀԳԿ 6)
- որակի կարևորության գիտակցում (ՀԳԿ 11)

4.4. Առարկայական (մասնագիտական) կոմպետենցիաներ (ԱԿ)

- հստակ հաղորդել ստացված հենքային գիտելիքները (ԱԿ 2)
- ցուցաբերել առարկայի ընդհանուր կառուցվածքի և առանձին մասերի միջև կապերի մագուրկություն (ԱԿ 4)
- հասկանալ և օգտագործել քննադատական վերլուծության տեսությունների զարգացման մեթոդները (ԱԿ 5)

4. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը²

5.Վերջնարդյունքներ.

- ԳԻՏԵՆԱ՝

«Ընտանիքի հոգեբանության հիմնահարցեր » ուսումնասիրման առարկան , տիրապետի առարկայի ներկայացրած խնդիրներին , պատկերացնի առարկայի տեղն ու դերը հոգեբանական գիտությունների համակարգում :

- ԿԱՐՈՂԱՆԱ՝

- ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում,
- կիրառել ընտանիքի հոգեբանության հետազոտության մեթոդները,
- որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:

- ՏԻՐԱՊԵՏԻ՝

- Տիրապետում է ընտանիքի հոգեբանություն առարկային, մեթոդներին և խնդիրներին:
- Տիրապետում է առարկայի կառուցվածքի մասին գիտելիքներին:
- Ունի անհրաժեշտ գիտելիքներ իմացական գործընթացների վերաբերյալ:
- Ունի անհրաժեշտ գիտելիքներ ընտանիքի հոգեբանության բնագավառում կիրառվող տեխնիկաների և հուզական ային գործընթացների վերաբերյալ:

5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների³.

Կարևոր է ճիշտ գնահատել դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների կարողությունների , հմտությունների ձևավորման հարցում և այն համադրել աշխատաշուկայի պահանջարկին:

6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը

Չափանիշ	Առկա ուսուցման համակարգ	Հեռակա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարությունը (կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)	4 կրեդիտ/120 ժամ	

Աշխատանքի տեսակը	Ժամաքանակ	Ժամաքանակ
Դասախոսություն	30	

²<http://www.vsu.am/karg/ararkayakan-nkaragir-17.pdf>

Լրացվում է «Առարկայի նկարագրի մշակման ռազմավարության» կոմպետենցիաների ցանկին համապատասխան:

³ Նշվում է, թե տվյալ դասընթացի յուրացման, ամփոփման արդյունքում ձեռքբերված գիտելիքները, հմտությունները և կարողությունները աշխատաշուկայի որ բնագավառներում և ոլորտներում կարող է շրջանավարտը կիրառել

Գործնական աշխատանք		
Մեմինար պարապմունք		
Լաբորատոր աշխատանք		
Ինքնուրույն աշխատանք	6	
Ընդամենը	53,8	
Ստուգման ձևը (ստուգարք/ընթացիկ քննություն/հանրագումարային քննություն)	ստուգարք	

7. Ուսումնական աշխատանքների տեսակները⁴.

- **Դասախոսությունը** դասախոսի կողմից դասընթացի ծրագրի շրջանակներում գիտական-տեղեկատվական թեմայի վերաբերյալ տրամաբանորեն կառուցված, հետևողական ու պարզ խոսքի շարադրանքն է, որի նպատակն է ուսանողին տալ համապարփակ գիտելիքներ: Դասախոսը վերլուծում, մեկնաբանում է թեմայի առավել կարևոր, դժվար ընկալելի, հանգուցային հարցերը: Դասախոսությունը ուսանողի առջև ուրվագծվող գիտական մի ճանապարհ է, որը նա կարող է միայն անցնել գիտական գրականության ընթերցանության, ուսումնական բնույթի այլ պարապմունքների և ինքնուրույն կատարած աշխատանքների շնորհիվ: Դասախոսը պետք է խթանի ուսանողի ակտիվ իմացաբանական գործունեությունը, նպաստի նրանց ստեղծագործական մտածողության ձևավորմանը: Ուսանողը նույնպես պետք է լինի դասախոսության ակտիվ մասնակից: Ուսանողը դասախոսությանը ներկայանալուց առաջ պետք է ծանոթացած լինի տվյալ դասին ներկայացվող թեմային, որպեսզի կարողանա մասնակցել ուսումնական գործընթացին:
- **Գործնական աշխատանքների** ժամանակ ուսանողը կատարում է լսարանային աշխատանք՝ դասախոսի անմիջական ղեկավարման ներքո: Գործնական պարապմունքները անցկացվում են գործնական խնդիրների լուծման, առաջադրանքների իրականացման, թեստերի, իրավիճակային վերլուծությունների, գործարար խաղերի, խմբային աշխատանքների, տնային առաջադրանքների, ուղեղային զրոհների, ինտերակտիվ ուսուցման միջոցով՝ տեսական գիտելիքները կիրառելու, գործնական ունակությունների և հմտությունների ձեռքբերման և ամրապնդման նպատակով: Դասախոսն առաջադրում է գործնական պարապմունքների թեման, նպատակը, խնդիրները, այն հարցերը, որոնք պետք է լուծել գործնական պարապմունքի ընթացքում, գործնական պարապմունքի անցկացման մեթոդները և պատասխանում է ուսանողների տված հարցերին:
- **Մեմինար պարապմունքները** խմբային պարապմունքների հիմնական տեսակներից է, որի ընթացքում ուսանողը սովորում է բանավոր շարադրել նյութը, պաշտպանել իր տեսակետները և եզրահանգումները: Մեմինարի ընթացքում ուսանողները քննարկում, պատասխանում են թեման, զեկույցները և ռեֆերատները, որոնք հանձնարարել է դասախոսը:

⁴ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

Մեմինարին պատրաստվելու համար անհրաժեշտ է ուսումնասիրել հիմնական և լրացուցիչ գրականություն տվյալ թեմայով: Գրականության ուսումնասիրությունից և համառոտագրումից հետո պետք է կազմել պլան՝ բանավոր պատասխանի համար, ապա մտածել ելույթի բովանդակության հարցադրումների և պատասխանների մասին:

- **Լաբորատոր աշխատանքները** նպաստում են տեսական նյութի առավել լավ յուրացմանը և ամրապնդմանը: Լաբորատոր աշխատանքները նպատակ ունեն ամրապնդելու ուսումնասիրվող թեմաների տեսական դրույթները, ուսանողներին ուսուցանելու փորձարարական հետազոտությունների մեթոդները, հաղորդելու ինքնուրույն վերլուծության, տվյալների ամփոփման, լաբորատոր սարքավորումների, համակարգիչների, սարքերի, էլեկտրոնային ծրագրերի հետ աշխատելու փորձ և հմտություններ: Լաբորատոր աշխատանքն անցկացման համար ուսանողը պարտավոր է ուսումնասիրել թեմային վերաբերող տեսական նյութը (դասախոսություն, համապատասխան գրականություն) և փորձի, հետազոտության մեթոդալրգիան:

Դասախոսի հսկողությամբ ուսանողը իրականացնում է փորձը, հետազոտությունը, գրանցում է արդյունքները և կատարում (գրանցում) համապատասխան եզրակացություն

- **Ինքնուրույն աշխատանքը** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական ղեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական ղեկավարության:

Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են⁵

- **Ռեֆերատ** – ուսանողների ինքնուրույն գրավոր, որտեղ ուսանողը շարադրում է որևէ հարցի կամ թեմայի էությունը՝ հենվելով գրական աղբյուրների վրա (դասագրքեր, ձեռնարկներ և այլն):
- **Գործարար խաղեր** – պայմանական իրավիճակներում սոցիալ-տնտեսական համակարգերի և մարդկանց մասնագիտական գործունեության կառավարման գործընթացների նմանակեղծային մոդելավորում՝ առաջացող հիմնախնդիրների ուսումնասիրման և լուծման նպատակով:
- **Էսսե** – արձակ ստեղծագործություն՝ քննադատության և լրագրության ժանրի որևէ խնդրի ազատ վերլուծություն:
- **Կլոր սեղան** – ինքնուրույն աշխատանքի ձևին բնորոշ է թեմատիկ բանավեճի համադրումը խմբային աշխատանքի հետ:
- **Կունկրետ իրավիճակների վերլուծություն** – ուսանողների ակտիվ գործունեության կազմակերպման ամենարդյունավետ և տարածված ձևերից մեկն է, որը զարգացնում է մասնագիտական և կեցությանը վերաբերող տարբեր հարցերի վերլուծության կարողությունը:
- **Նախագծերի մեթոդ** – ուսումնաճանաչողական, ստեղծագործական կամ խաղային համատեղ գործունեության տեսակ է, սովորող-գործընկերների միջև, որոնք ունեն ընդհանուր նպատակ և համաձայնեցված միջոցներ՝ ուղղված որևէ խնդրի լուծման կամ որոշակի արդյունքի ձևակերպման:
- **Հարցի նախապատրաստման մոդել** – կամավորության սկզբունքով ընտրված ուսանողն իր նախընտրած հակիրճ ձևով նախապատրաստում է տվյալ առարկայից քննության կամ ստուգարքի հարցերի իր պատասխանների փաթեթը: Քննությունից (ստուգարքից) 1 շաբաթ առաջ նահանձնում է փաթեթը դասախոսին, որը ստուգում է այդ նյութերը և որոշում դրանց համապատասխանությունը տվյալ առարկայի բովանդակությանը:

⁵ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

- **Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում** – նոր տեղեկատվական տեխնոլոգիաները կարող են օգտագործվել հետևյալ նպատակներով՝ համացանցում անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնման համար, երկխոսություն համացանցում, թեմատիկ ցանցային էջերի օգտագործում:
- **Աշխատանքային տեսք**– նախատեսված է ուսանողների ինքնուրույն աշխատանքների համար և թույլ է տալիս գնահատել ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանն ուսանողների կողմից:
- **Ձեկույց**– որևէ գիտական կամ հետազոտական թեմայի շուրջ կատարած եզրակացությունների, ստացած արդյունքների ներկայացում ուսանողի կողմից:
- **Հարցազրույց**– վերահսկողության միջոց, որը կազմակերպվում է որպես հատուկ զրույց դասավանդողի և ուսանողների միջև՝ կապված այնպիսի թեմայի հետ ինչպիսին կարգապահությունն է, և նախատեսված է հստակեցնել ուսանողների գիտելիքների շրջանակը կոնկրետ թեմայի, հարցի վերաբերյալ:

8. **Դասավանդման մեթոդներն են՝**⁶ հիմնահարցային դասախոսություն, դասախոսություն-երկխոսություն, դասախոսություն-քննարկում, *թեմատիկ սեմինար*, սեմինար-բանավեճ, գործնական աշխատանք՝ անհատական աշխատանք, գործնական աշխատանք՝ խմբային աշխատանք, ուսուցում գործողությամբ (action learning), իրավիճակային խնդիրների վերլուծություն, գործարար խաղեր....

9. **Ուսումնառության մեթոդներն են՝**⁷ մտքերի քարտեզագրում, թիմային քննարկում, իրադրությունների վերլուծություն, ալգորիթմների և հրահանգների կազմում, աղյուսակների և դասակարգման համեմատման և համակարգման սխեմաների կազմում, փորձի/հետազոտության արդյունքների վերաբերյալ եզրակացության ներկայացում....

⁶ Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

⁷ Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների⁸.

h/h	Թեմա (բաժին)	Ուսումնական աշխատանքի ժամաքանակն ըստ տեսակների				
		ընթացակարգի համալրում	սեմինար պարաօլոմ պարաօլոմ	գործնական աշխատանք	լաբորատոր աշխատանք	Ինքնուրույն աշխատանք
1.	Ընտանիքի հոգեբ. առարկան , խնդիրները	2				
2.	Ընտանիքը որպես սոցիալական խումբ , ընտանիքի տեսակները	2				
3.	Ընտանիքի պատմական զարգացումը : Մայրիշխանություն և հայրիշխանություն:	4				
4	Արդի բջջային ընտանիքի զարգացման փուլերը	4				
5	Ընտանիք կազմելու մոտիվացիաները և ընտրության մեխանիզմները	2				
6	Միջանձնային գրավչություն , հոգեբանական նմանություններ և տարբերություններ	2				
7	Ամուսնական և ներընտանեկան հարմարման գործընթացները և պայմանները : Ամուսինների հարմարման տեսակները :	4				
8	Ընտանեկան կոնֆլիկտներ , հաղթահարման ձևերը , փակուղի:	4				

⁸ Նման է օրացուցային պլանին

9	Ամուսնալուծություն ,վիճակագրությունը :	4				
10	Ամուսնալուծության հետևանքները :	2				
ԸՆԴԱՍԵՆԸ		30				

11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ

12.

h/h	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի
Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)		
1.	Ս.Ա.Սեդրակյան ,Ընտանիքի հոգեբանություն ,Երևան, 2010 թ .,	2010 թ .,
2.	ԱդոյանԱ., Սիրունընտանիքիէվոլյուցիան , 1- ինհ., Երևան ,1967, 2 –րդհ., Երևան , 1972 թ. :	1972 թ.
3.	Ա.Նալչաջյան «Ընտանիքիհոգեբանություն», Երևան 1997	1997
4.	ԱրզումանյանԱ . , Անբարենպաստընտանիքի երեխայիեւ– իդրստորումներիհոգեբանականյուրատիպությունըսոցիալականացմանվաղշրջանում , «Հոգեբանությունըևկյանքը» , հանդես 2 ,«Զանգակ– 97 » , Երևան ,2002 թ . :	2002 թ .
5.	Ա.Ի.Կրավչենկո ,Սոցիոլոգիա , Երևան 2002 թ .	2002 թ .
Լրացուցիչ գրականություն(ԼԳ)		
1.	ԱմիրյանՍ . Խոհերընտանիքիմիջանձնայինփոխհարաբերությունների մասին , 2002թ.	2002թ.

2.	Մկրտչյան Ա. Հայրնտանիքի բջջայնացման հեռանկարները , Հայրնտանիքի ներկանկարագրան , Թեզիսներ գիտաժողովի զեկուցումների , Երևան , 1994 :	1994 :
Համացանցային տեղեկատվական պաշարներ (ՀՏՊ)/Էլեկտրոնային աղբյուրներ (ԷԱ)		
1.		
2.		

13. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ

13.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Գրականություն ⁹
1.	Ընտանիքի հոգեբ. և խորհ. առարկան , խնդիրները		4	Ս.Ա.Սեդրակյան , Ընտանիքի հոգեբանություն , Երևան , 2010 թ . ,
2.	Ընտանիքը որպես սոցիալական խումբ , ընտանիքի տեսակները		4	Ս.Ա.Սեդրակյան , Ընտանիքի հոգեբանություն , Երևան , 2010 թ . ,
3	Ընտանիքի պատմական զարգացումը : Մայրիշխանություն և հայրիշխանություն : Արդի բջջային ընտանիքի զարգացման փուլերը :		8	Ադոյան Ա. , Միբունտանիքի էվոլյուցիան , 1- ինհ. , Երևան , 1967, 2 –րդ հ. , Երևան , 1972 թ. :
4	Ընտանեկան կոնֆլիկտներ , հաղթահարման ձևերը ,		8	Ս.Ա.Սեդրակյան , Ընտանիքի հոգեբանություն , Երևան , 2010 թ . , 1. Ա.Բ. Կրավչենկո

⁹Շատ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

	փակուղի:			
5	Ամուսնալուծություն ,վիճակագրությունը ,հետևանքները:		6	1. ,Սոցիոլոգիա , Երևան 2004 թ .
ըն դ			30	

Հիմնական գրականություն

14. Հիմնականգրականություն

14.1. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	<i>Թեմա</i>	Ուսումնասիրվող հարցեր	<i>Ժամաքանակ</i>	Ստուգմանը	Գրականություն ¹⁰
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					

14.2. Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

¹⁰ Հստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Ստուգանքներ	Գրականություն ¹¹
1.					

14.3. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատանքի տեսակը ¹²	Ներկայացման ժամկետները	Ստուգանքներ	Գրականություն ¹³
1.	Այլ ազգերի հարսանեկան ավանդույթներ					
2.	Ընտանեկան բռնություններ, ֆեմինիզմ , գեյշաներ					

15. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում¹⁴

Ռեսուրսի անվանումը	Ռեսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)	

¹¹ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

¹² Տես 7-րդ կետի հինգերորդ պարբերությունը

¹³ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

¹⁴ Նշվում են սարք-սարքավորումների, համակարգչային ծրագրերի նկարագրությունները և քանակը, որոնք անհրաժեշտ են տվյալ դասընթացի ուսումնական գործընթացը կազմակերպելու համար

Նյութեր լաբորատոր աշխատանքների համար	
Սարքեր, սարքավորումներ	
Համակարգչային ծրագրեր	
Այլ	

16. Գնահատում

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառման հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգարքներն քննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի¹⁵:

16.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝

- ուսումնական գործընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի գնահատում դասերին հաճախումների հաշվառման միջոցով՝ առավելագույնը 20 միավոր,
- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

16.2. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.

Դասընթացն ամփոփվում է /ստուգարքով:

Ստուգարքով ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի 2 ընթացիկ

¹⁵ «Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամիութանության գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ» (ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.06.2022թ.),

ստուգուման միջոցով և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:

16.3. Հարցաշար (ըստ ծրագրի)

▪ **Ընդգրկված հարցեր.**

1. Ընտանիքի հոգեբանության առարկան ,խնդիրները :
2. Ընտանիքը որպես սոցիալական խումբ :
3. Ընտանիքիք պատմական զարգացումը :
4. Մայրիշխանություն և հայրիշխանություն :
5. Արդի բջջային ընտանիքի զարգացման փուլերը:
6. Խանդ ; Խանդի բաղադրիչները:
7. Ընտանիք կազմելու մոտիվացիաները և ընտրության մեխանիզմները
8. Ամուսնական և ներընտանեկան հարմարման գործընթացները և պայմանները :
9. Ընտանեկան կոնֆլիկտներ , հաղթահարման ձևերը , փակուղի:
10. Ամուսնալուծություն :

Ա)1-ինընթացիկստուգման (կիսամյակի 9-10 շաբաթվա ընթացքում)

▪ **Ընդգրկված թեմաները.**

▪ **Ընդգրկված հարցեր.**

11. Ընտանիքի հոգեբանության առարկան ,խնդիրները :
12. Ընտանիքը որպես սոցիալական խումբ :
13. Ընտանիքիք պատմական զարգացումը :
14. Մայրիշխանություն և հայրիշխանություն :
15. Արդի բջջային ընտանիքի զարգացման փուլերը:

Բ)2-րդ ընթացիկստուգման (կիսամյակի19-20 շաբաթվա ընթացքում)

▪ **Ընդգրկվող թեմաները.**

▪ **Ընդգրկված հարցեր.**

1. Խանդ ; Խանդի բաղադրիչները:
2. Ընտանիք կազմելու մոտիվացիաները և ընտրության մեխանիզմները
3. Ամուսնական և ներընտանեկան հարմարման գործընթացները և պայմանները :
4. Ընտանեկան կոնֆլիկտներ , հաղթահարման ձևերը , փակուղի:
5. Ամուսնալուծություն :

16.4. Գնահատման չափանիշները¹⁶.

- Տեսական գիտելիքները.....:
- Գործնականաշխատանքները.....:
- Սեմինար պարապմունքները.....:
- Լաբորատորաշխատանքները.....:
- Ինքնուրույն աշխատանքը.....:

**«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ**

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉ

Մասնագիտություն՝ _____ 011301.00.6 Ընդհանուր մանկավարժություն _____ /դասիչ,

մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ _____ 011301.01.6 Տարրական մանկավարժություն և
մեթոդիկա _____

/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ _____ մանկավարժության բակալավր _

/բակալավր, մագիստրատուրա/

¹⁶ Լրացվում է ըստ ամբիոնի /դասախոսի որոշման

Վանաձոր 2023

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄՅ/բ-013-Ընտանիքի հոգեբանության			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	30	Դասախոսություն	30
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	6		
	Ընդամենը	53,8		
Ստուգման ձևը	<u>ստուգաթղթ</u>			
Դասընթացի նպատակը	<p>1. Ուսանողներին զինել տարիքային հոգեբանության առարկայի, նրա խնդիրների, յուրաքանչյուր տարիքային խմբի վերաբերյալ համապատասխան գիտելիքներով :</p> <p>2. Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական, կիրառական և մեթոդական գիտելիքները:</p> <p>3. Ուսանողներին գաղափար տալ ժամանակակից ընտանիքի առանձնահատկությունների վերաբերյալ :</p> <p>4. Ընտանիքի հոգեբանության բնագավառում ձեռք բերած գիտելիքներն և ունակությունները կիրառել պրակտիկայում: Նախապատրաստել հոգեբանական գիտությունների շարքի առարկաների (ընդհանուր հոգեբանություն, մանկավարժական հոգեբանություն, սոցիալական հոգեբանություն, սպորտի հոգեբանություն, և այլն) հետ կապին:</p>			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p><i>Գիտելիք</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Ընդհանուր հոգեբանության ուսումնասիրման առարկան, տիրապետի առարկայի ներկայացրած 			

	<p>խնդիրներին, պատկերացնի առարկայի տեղն ու դերը հոգեբանական գիտությունների համակարգում: <i>Յմտություն</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Տիրապետում է ընտանիքի հոգեբանություն առարկային, մեթոդներին և խնդիրներին: • Տիրապետում է առարկայի կառուցվածքի մասին գիտելիքներին: • Ունի անհրաժեշտ գիտելիքներ իմացական գործընթացների վերաբերյալ: • Ունի անհրաժեշտ գիտելիքներ ընտանիքի հոգեբանության բնագավառում կիրառվող տեխնիկաների և հուզականամային գործընթացների վերաբերյալ <p><i>Կարողունակություն</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում, • կիրառել ընտանիքի հոգեբանության հետազոտության մեթոդները, • որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ
<p>Դասընթացի բովանդակությունը</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ընտանիքի հոգեբանության առարկան , խնդիրները , նպատակները 2 . Ընտանիքի սոցիալ – հոգեբանական ուսումնասիրության հիմնախնդիրն: 3.Դերերի տեսությունները և ընտանիքի խնդիրներին դերային մոտեցումները : 4 .Ընտանեկան տեսակների պատմական զարգացումը և ընտանեկան դերերը : 5 . Արդի բջջային ընտանիքի ձևավորման և զարգացման փուլերը: 6 .Ընտանեկան բախումների էությունը և հաղթահարման ուղիները : 7 .Ներընտանեկան հարմարումը և ընտանիքի ստեղծումը 8. Ընտանեկան բախումը և ճգնաժամերը: 9.Ամուսնալուծությունը և դրա հետևանքները : 10. Առողջ և անառողջ ընտանիքները
<p>Գնահատման մեթոդները և</p>	<p>Գրավոր հարցում, Ձևավորող գնահատում- Բանավոր հարցում, անհատական և խմբային առաջադրանքներ, բազմակի</p>

չափանիշները	ընտրության թեստեր, բանավեճ, քննարկում, ելույթ:
Գրականություն	<p>Պարտադիր-</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Шнейдер, Лидия Бернгардовна. Семейная психология. — М.: Деловая книга, 1999. — 3000 экз. 2. Սեդրակ Ա. Սեդրակյան, Ընտանիքի հոգեբանություններն 2010: 3. Ադիբեկյան Ա., Հայրնտանիքի բջջայնացման հեռանկարները, Հայրնտանիքի ներկանկատարացում, Թեզիսներ գիտաժողովի զեկուցումների, Երևան 1994 4. Дружинин В.Н. Психология семьи. – Екатеринбург, 2000 5. Основы психологии семьи и семейного консультирования: Учеб.пособие для студ.высш.учеб.заведений /Под общ.ред.Н.Н.Посысоева. – М.: Изд-во ВЛАДОС-ПРЕСС, 2004. – 328с. 6. Психологическая диагностика семейных отношений / В.И.Слепкова, Т.А.Заеко.- <p>Լրացուցիչ-</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ամիրյան Ա., Խոհերը ընտանիքի էվոլյուցիան, Իհ., Երևան, 1967, ԻԻհ., Երևան, 1972: 2. Мозырь: Содействие, 2006. – 196с. 6. Шнейдер Л.Б. Семейная психология: Учебное пособие для вузов. 2-ое изд. – М.: Академический проект; Екатеринбург, 2006. – 768с